

Dyslexiebeleid

Sg. Sint Ursula

Inhoud

Inleiding	2
Visie op dyslexie	2
Begeleiding van leerlingen per leerjaar	3
De rol van de betrokken persoon	5
Compensatie en dispensatie	7
Dyslexiescreening	11

Inleiding

Scholengemeenschap Sint Ursula gaat uit van de definitie zoals die gehanteerd wordt door de stichting Dyslexie Nederland: *"Dyslexie is een lees- en/of spellingprobleem dat ernstig en hardnekkig is en dat gedifferentieerd dient te worden van laaggeletterdheid als gevolg van een gebrekkig onderwijsaanbod en als gevolg van een bredere omgevings-, neurologische, sensorische en/of gedragsproblematiek."*

De school vindt een goede begeleiding van dyslectische leerlingen belangrijk. In dit document leest u de visie op dyslexie, hoe de school hiermee omgaat en wie welke verantwoordelijkheden heeft.

Visie op dyslexie

Leerlingen moeten hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen. Er wordt uitgegaan van wat een leerling kan en vanuit daar kan de leerling zich verder ontwikkelen. Persoonlijk leren staat centraal, waarbij elke leerling gezien wordt als uniek individu, zodat ze het beste uit zichzelf kunnen halen.

Het is belangrijk dat leerlingen met dyslexie weten waar hun beperkingen liggen en leren hoe ze hiermee om moeten gaan. De leerling zal hierin ondersteund worden en gedurende zijn/haar schoolloopbaan zal zelfstandigheid steeds meer gestimuleerd worden.

Begeleiding van leerlingen per leerjaar

Brugklas

Een dyslectische leerling die zich op deze school aanmeldt, levert bij de aanmelding ook een dyslexieverklaring en het bijbehorende onderzoeksverslag in. Hierin wordt beschreven op welke onderdelen een leerling uitvalt en/of extra hulp nodig heeft.

In de eerste weken vindt er een algemene ouderavond plaats waarop ouders geïnformeerd worden over het dyslexiebeleid op deze school.

In de eerste weken gaat de dyslexiecoach met elke dyslectische leerling in gesprek. Dit gesprek is bedoeld als kennismaking en in dit gesprek wordt bepaald welke ondersteuningsbehoefte de leerling heeft.

Route 1: regelmatig contact en digitale hulpmiddelen worden aangeboden

Route 2: regelmatig contact

Route 3: zelfstandig en hulp op aanvraag + digitale hulpmiddelen worden aangeboden

Route 4: zelfstandig en hulp op aanvraag

Deze routes zijn flexibel naar behoefte van de leerling.

Leerjaar 2

Wanneer een leerling aan het begin van het schooljaar instroomt vanuit een andere school, worden ouders uitgenodigd voor de algemene ouderavond waarop ze geïnformeerd worden over het dyslexiebeleid op deze school.

In leerjaar 2 wordt er steeds meer gewerkt naar zelfstandigheid en het vergroten van het zelfvertrouwen van de leerling. Ook dit jaar vindt er een gesprek plaats met de dyslexiecoach om te bepalen of de leerling nog in de juiste begeleidingsroute zit. In goed overleg met ouders kan deze route worden bijgesteld.

Leerjaar 3 en hoger

Wanneer een leerling aan het begin van het schooljaar instroomt vanuit een andere school, worden ouders uitgenodigd voor de algemene ouderavond waarop ze geïnformeerd worden over het dyslexiebeleid op deze school.

Vanaf leerjaar drie wordt gestreefd naar route 3 of 4. Zelfstandigheid wordt gestimuleerd en de dyslexiecoach stuurt aan waar nodig.

Examenjaar

Dit jaar werken de leerlingen naar het examen toe en hebben ze recht op hulpmiddelen. De dyslexiecoach gaat met alle examenleerlingen in gesprek om nog eens te benoemen welke rechten ze hebben tijdens de SE-weeken en tijdens het centraal examen.

Ook zal de dyslexiecoach vragen bij welke vakken de leerling eventueel gebruik wil maken van auditieve ondersteuning. Voorwaarde is wel dat de leerling al eerder gebruik moet hebben gemaakt van auditieve ondersteuning.

Nieuwe leerlingen

Voor nieuwe leerlingen wordt er individueel een bijeenkomst georganiseerd waarin zij onder begeleiding van de dyslexiecoach en de ICT'er kennismaken + oefenen met enkele ondersteunende programma's. De leerlingen uit de bovenbouw kunnen dit op aanvraag ook krijgen.

De rol van de betrokken persoon

Leerlingen

Het is belangrijk dat de leerlingen goed leren omgaan met dyslexie. Dat betekent dat ze erachter komen waar hun kwaliteiten en valkuilen liggen. De leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen leerproces, kennen hun rechten op gebied van dyslexie en dienen hier dus actief mee om te gaan. Eventueel kunnen leerlingen met behulp van een afsprakenkaart helder krijgen wat hun ondersteuning inhoudt.

Als leerlingen problemen hebben bij een bepaald vak, kunnen ze dit zelf proberen op te lossen met de vakdocent. Als dit om welke reden dan ook niet lukt, kunnen ze de hulp van de dyslexiecoach inschakelen. Deze kijkt samen met de leerling en vakdocent naar het probleem en zoekt naar een geschikte oplossing.

Ouders/verzorgers

Het is belangrijk dat ouders/verzorgers betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind. Zonder ondersteuning en betrokkenheid van de thuissituatie is de begeleiding niet optimaal. Wanneer er problemen zijn, is het belangrijk dat het thuisfront contact opneemt met school.

Mentor

Op Sint Ursula is de mentor de spil van de organisatie. Deze dient dan ook het eerste aanspreekpunt te zijn. Als leerlingen tegen problemen aanlopen is het goed als de mentor hier altijd van op de hoogte is. Mocht een leerling het lastig vinden om een probleem zelf op te lossen, dan kan de dyslexiecoach daarbij helpen.

Vakdocent

Alle vakdocenten worden aan het begin van het schooljaar op de hoogte gesteld van de dyslecten in hun klassen. Het is belangrijk dat ze zich hiervan bewust zijn en hulp bieden waar dat nodig is. De problemen van dyslectische leerlingen uiten zich bij elk individu anders. Het probleem beperkt zich niet alleen tot de talen. Elke vakdocent gaat met alle dyslectische leerlingen in gesprek om op deze manier de leerlingen op de juiste manier te begeleiden.

Dyslexiecoach

De dyslexiecoach is het aanspreekpunt voor alle dyslecten als er problemen zijn of als ze ergens tegenaan lopen. De dyslexiecoach heeft een coördinerende functie en zal niet met individuele leerlingen aan de slag gaan om te oefenen.

Het is belangrijk dat leerlingen hun dyslexie accepteren en ermee om leren gaan. Dit is dan ook waar het in de gesprekken met de coach om zal gaan. De coach zal ook, indien nodig, contact opnemen met ouders.

Orthopedagoog/Gedragswetenschapper

Mocht een leerling extra hulp nodig hebben of als er vermoedens zijn van dyslexie, zal de orthopedagoog/gedragswetenschapper betrokken worden. De dyslexiecoach zal dossieronderzoek doen en waar nodig in gesprek gaan met de leerling. Daarnaast kan de dyslexiecoach een screening doen en op basis daarvan in samenspraak met de gedragswetenschapper een onderbouwd advies geven om wel of geen officieel onderzoek te laten doen.

Teamleider/leerlingcoördinator

De teamleider is net als alle anderen op de hoogte van de dyslectische leerlingen binnen zijn/haar team.

Compensatie en dispensatie

Op Sint Ursula zijn voor dyslectische leerlingen de volgende afspraken gemaakt:

- Alle toetsen worden gemaakt met lettertype Arial of een ander schreefloos lettertype, lettergrootte 12 en een minimale regelafstand van 1.15, geheel in lijn met de examens.
- Leerlingen krijgen extra toetstijd bij overhoringen en proefwerken. Voor toetsen tot 60 minuten krijgt de leerling 15 minuten extra tijd. Voor toetsen vanaf 60 minuten of meer geldt een verlenging van 30 minuten.
- Leerlingen met dyslexie hebben recht op één van de volgende twee faciliteiten:
 - extra tijd
 - minder opdrachten.Hierbij is de keuze van de docent leidend.

De opdrachten die ze niet hoeven te maken, worden aangeduid met een *. Kiezen de leerlingen ervoor om de zogenaamde 'sterretjesopdrachten' niet te maken, dan wordt een andere normering gehanteerd.

- Er wordt in de onderbouw een aangepaste beoordeling voor spelling gehanteerd conform afspraak binnen de sectie en conform examenvoorschriften voor de leerlingen in de bovenbouw.
Spelling wordt beoordeeld wanneer het onderdeel is van de toets, zoals bij een taalverzorgingstoets (spelling-grammatica) of een schrijftoets. De dyslectische leerling mag dan gebruikmaken van hulpmiddelen. Dit wordt op dezelfde wijze als het eindexamen beoordeeld, hierbij geldt geen aangepaste beoordeling.

Zie de volgende infographics met de geldende afspraken op een rij.

DYSLEXIE - COMPENSATIE

AFSPRAKENKAART

EXTRA TIJD

- TOETS < 60 MIN. = 15 MIN.
- TOETS > 60 MIN. = 30 MIN.

VOORLEESHULP

Readspeaker TextAid met schoolaccount
Bijv. bij: Ne - En - Du - Fr - MA - Gs - NaSk - Bio

SCHRIJFHULP

Toetsen schrijfvaardigheid Ne / En / Fr / Du met Readspeaker TextAid - spellingcontrole + voorleeshulp

WOORDENBOEK NEDERLANDS

*EENDELIG
*PAPIEREN
*ELK VAK

DYSLEXIE - LES EN HUISWERK

AFSPRAKENKAART

TIJD

1. **Alles** in overleg met docent
Voorbeelden:

- Grote opdrachten (verslag) > eerder starten
- Belangrijke leerstof > voor de les alvast doornemen

VOORLEESHULP

Kies uit:

1. TextAid - upload eigen documenten
2. Magister - Digitale leermiddelen
3. Voorleesfunctie iPad

SCHRIJFHULP

1. Opdrachten schrijven of typen > kies er 1 en wissel niet
2. Gebruik woorden uit de leerstof en opdrachten

ALGEMEEN

1. Doe alles in overleg met docent en/of dyslexiecoach.
2. Gebruik altijd overal hetzelfde hulpmiddel (voorlees- of schrijf).
3. Denk aan digitale leermiddelen in Magister.

contact

Horn: mevr. Seelie
m.seelie@ursula.nl
Heythuysen: mevr. Smeets
h.smeets@ursula.nl

Daarnaast kan, in overleg met de vakdocent en de dyslexiecoach, besloten worden om onderstaande hulp aan te bieden. Dit wordt niet standaard aangeboden.

- Langere voorbereidingstijd bij opdrachten, werkstukken, spreekbeurten
- Tussentijdse toetsing over kleinere hoeveelheid lesstof
- Mondelinge toetsing i.p.v. schriftelijke toetsing

Als laatste kan er ook gekozen worden voor digitale hulpmiddelen die voor auditieve (voorleeshulp) en/of schriftelijke ondersteuning kunnen zorgen. Hierbij kan de leerling een keuze maken tussen Readspeaker TextAid, digitale

Readspeaker TextAid	Magister - digitale leermiddelen	Lex-app
Voorleeshulp (auditieve ondersteuning)	Uitlegvideo's	Auditieve ondersteuning
Schrijfondersteuning	Herhalingsopdrachten	Telefoon of tablet
Voorkeursstemmen	Oefeningen	Ingesproken teksten
Visueel	Test-jezelf's	Alleen auditief
Inloggen met eigen schoolaccount	Voorlezers	Boeken worden besteld door school
Beschikbaar op diverse apparaten	Beschikbaar op diverse apparaten	

leerboeken in Magister (standaard beschikbaar voor elke leerling) of de Lex-app (Horn). Daarnaast beschikt de iPad of een tablet ook voorleesfunctie. Deze kan worden ingesteld.

Zie in de tabel hieronder een overzicht van mogelijke hulpmiddelen.

Compensatie en dispensatie Ursula locatie Horn

3 vmbo-t

Wanneer de kansen op schoolsucces ernstig in gevaar komen voor leerlingen met bijv. een ernstige vorm van dyslexie kan de school in overweging nemen om gebruik te maken van de mogelijkheid tot aanpassing van het programma van Duits, waarbij rekening moet worden gehouden met de doorstroommogelijkheden. Bij het toekennen van een aangepast programma gelden de volgende regels:

- Alle leerlingen volgen gedurende het eerste jaar dat het vak Duits wordt aangeboden het reguliere programma.
- Het volgen van een aangepast programma is pas mogelijk vanaf het tweede jaar dat het vak wordt aangeboden. Voor het vak Duits betekent dat dus vanaf leerjaar 3.
- Als een aangepast programma wordt toegekend, kan dit vak in leerjaar 4 niet meer worden gekozen.
- Een leerling kan alleen in aanmerking komen voor een aangepast programma als gebleken is dat andere compenserende maatregelen niet het beoogde resultaat behalen.
- Naast het bovengenoemde moet duidelijk zijn dat de leerling, ondanks zijn beperking, voldoende inzet heeft laten zien bij het betreffende vak.
- Een aangepast programma zal een individueel programma zijn, aangepast aan de mate van dyslexie bij de betreffende leerling.

Deze dispensatiemogelijkheid wordt verleend door de dyslexiecoach in samenspraak met de teamleider en de vakdocent, nadat met de ouders/verzorgers en de leerling de consequenties van deze maatregel is besproken. Een en ander wordt schriftelijk vastgelegd en door ouders/verzorgers en leerling ondertekend.

2/3 havo

Wanneer de kansen op schoolsucces ernstig in gevaar komen voor leerlingen met bijv. een ernstige vorm van dyslexie kan de school in overweging nemen om gebruik te maken van de mogelijkheid tot aanpassing van het programma van Frans of Duits, waarbij rekening moet worden gehouden met de doorstroommogelijkheden.

Bij het toekennen van een aangepast programma gelden de volgende regels:

- Alle leerlingen volgen gedurende het eerste jaar dat het vak Frans of Duits wordt aangeboden het reguliere programma.
- Het volgen van een aangepast programma is pas mogelijk vanaf het tweede jaar dat het vak wordt aangeboden. Frans vanaf leerjaar 2 en Duits vanaf leerjaar 3.
- Als een aangepast programma wordt toegekend, kan dit vak in de bovenbouw niet meer worden gekozen eveneens wordt een doorstroom naar
- Er kan maar voor een van beide talen, een aangepast programma worden toegekend.

- Een leerling kan alleen in aanmerking komen voor een aangepast programma als gebleken is dat andere compenserende maatregelen niet het beoogde resultaat behalen.
- Naast het bovengenoemde moet duidelijk zijn dat de leerling, ondanks zijn beperking, voldoende inzet heeft laten zien bij het betreffende vak.
- Een aangepast programma zal een individueel programma zijn, aangepast aan de mate van dyslexie bij de betreffende leerling.

Deze dispensatiemogelijkheid wordt verleend door de dyslexiecoach in samenspraak met de teamleider en de vakdocent, nadat met de ouders/verzorgers en de leerling de consequenties van deze maatregel is besproken. Een en ander wordt schriftelijk vastgelegd en door ouders/verzorgers en leerling ondertekend.

4,5 en 6 vwo

Op 4, 5 en 6 vwo heeft de dyslectische leerling de mogelijkheid om ontheven te worden van het volgen van het vak Frans of Duits. Deze ontheffing wordt verleend door de dyslexiecoach in samenspraak met de teamleider, nadat met de ouders/verzorgers en de leerling de consequenties van deze ontheffing zijn besproken. Een en ander wordt schriftelijk vastgelegd en door ouders/verzorgers en leerling ondertekend.

Voor dyslectische leerlingen op 4, 5 en 6 vwo die Frans of Duits laten vallen, geldt de verplichting om een ander vak ter compensatie in het profiel op te nemen.

Voor leerlingen op het gymnasium is geen ontheffingsmogelijkheid geregeld, omdat daar de klassieke taal in plaats van de tweede moderne vreemde taal komt.

Dyslexiescreening

Wanneer school of ouders/verzorgers vermoedens hebben van dyslexie wordt er een vaste procedure doorlopen. De aanvraag voor deze procedure kan vanuit school, de leerlingen of de ouders/verzorgers komen.

- Wanneer een van de betrokken partijen vermoedens heeft van dyslexie, wordt dit aangegeven bij de mentor. De mentor doet navraag bij vakdocenten en vraagt vervolgens een screening aan bij de dyslexiecoach.
- De dyslexiecoach neemt contact op met de *orthopedagoog (gedragswetenschapper)*, zodat deze dossieronderzoek kan doen. >
De dyslexiecoach zet een vragenlijst uit naar de kernvakdocenten + mentor en doet uitgebreid dossieronderzoek.
- Vervolgens kan er een screening worden gedaan door de dyslexiecoach. Dit hangt af van het onderzoek van de orthopedagoog. De screening bestaat uit een verkennend gesprek, het maken van een dictee en het in kaart brengen van het niveau van technisch lezen. Deze screening zal worden afgenomen op twee vaste moment in het schooljaar; de eerste week na de herfstvakantie en de eerste week na de kerstvakantie (mochten er in de tussentijd dringende verzoeken komen dan kan er uiteraard in overleg voor gekozen worden om al eerder een screening te laten plaatsvinden).
- Aan de hand van deze screening wordt door de dyslexiecoach en de orthopedagoog (gedragswetenschapper) geadviseerd of er meer onderzoek nodig is. Wanneer er een doorverwijzing voor verder onderzoek wordt geadviseerd, wordt er altijd contact opgenomen met ouders door de dyslexiecoach. De resultaten van de screening worden dan ook besproken.

